

Historické poznámky k teórii akupunktúry

Z historického hľadiska ľudstvo je neustále sprevádzané potrebou hľadania spôsobov, ako si zachovať a zlepšiť zdravie, ako si predĺžiť život. V rôznych kultúrach toto smerovanie nadobúda iný charakter, každá kultúra zachytáva časť konsenzuálnej reality z iného uhla, z inej roviny. Preto sa historicky odlišilo niekoľko systémov medicíny odlišných od nášho, západného.

Súčasne bola rozpracovaná teória zdravia, choroby a filozofia zakomponovaná do celostného chápania vesmíru ako takého. To mimochodom chýba nášmu, západnému medicínskemu systému. Najviac podkladov v teórii medicíny sa nám zachovalo v Číne v systéme tradičnej čínskej medicíny, v Indii v ajúrvédskom systéme medicíny. Je nepochybné, že chápanie života ako takého, fyziologických aj patologických mechanizmov prebiehajúcich v organizme, je spoznaná len čiastočne a aj tu dochádza ku korekciám v závislosti od vývoja poznatkov. Ak porovnáваме tradičnú čínsku medicínu a ajúrvédu alebo dokonca západnú medicínu, zisťujeme podstatné odlišnosti. Spoločné prvky sa nachádzajú len ťažko, nie však v teoretických pojmoch a prístupu k patologickej fyziológii a fyziológii vývoja ochorenia a vôbec nie z hľadiska chápania organizmu ako celku. Mohlo by to vzbudzovať dojem, že sa jedná o celkom iných ľudí s inou fyziológiou alebo patológiou. Podstatným zistením však je jeden spoločný znak, že cieľom skúmania je človek ako organizmus. V teórii tradičnej čínskej medicíny overovanie týchto poznatkov trvá 5 tisíc rokov. Vôbec prvé historické zmienky o akupunktúre pochádzajú z Indie vo védach o tzv. marmách. Objavuje sa v priebehu celého civilizačného a kultúrneho a liečiteľského vývoja Indie.

Najstaršie, písomne podložené poznatky v tomto kontexte sú podávané v dielach Yi Jing (I-ťing -Kniha premien), ktorá patrí medzi najstaršie diela svetovej literatúry datované do 12 storočia p.n.l. Popisuje kozmologické a filozofické predstavy javov v univerze.

Huangdi Neijing (Chuang-ťi Nie-ťing -Vnútna kniha Žltého cisára z obdobia " Bojujúcich štátov " v roku 475 – 221 p.n.l.) a jej dvoch častiach pozostávajúca z dvoch častí Su Wen (Su-wen).

Základné otázky), kde e podávaný základný výklad teórie medicíny, astrológie, fyziky, chémie, filozofie) a Ling Shu (Ling-šu -Zázračný čas,) zaoberajúca sa otázkami praktickej medicíny, popsiom meridiánov, akupunktúrnych bodov, podstata ochorení a spôsob liečenia, teórie yin-yang (jin-jang) (2)

Je nepochybné, že skutočnosť komplexného základu života a jeho mechanizmov u človeka je

spoznaná len čiastkovo.

V čínskej medicíne vychádzali so svojho niekoľko tisíc ročného, ale nutne obmedzeného poznania a navyše bolo toto poznanie obmedzované kultúrными a filozofickými zásadami.

Tie poznatky , ktoré nezapadali do ich svetonázorového teoretického kontextu, boli zavrhané a taký spôsobom nutne zužovali pohľad na človeka ako na celok. Podobne je to aj v iných medicínskych systémoch a medzi nimi aj v západnej medicíne. I keď je teória čínskej medicíny a v tomto ohľade aj akupunktúry skutočne vyváženým a logicky vytvoreným systémom, obsahuje len to, čo bolo obsahom čínskej medicínskej praxe a čo zodpovedalo vtedajšiemu vývoju poznania. V súčasnosti nás to vedie k názoru, že je nutná aplikácia všetkých prvkov poznania bez ohľadu na dobu a miesto ich vzniku, ak sú prínosom pre účinnejšiu diagnostiku a bezpečnejšiu a efektívnejšiu liečbu. Príkladom toho je rozšírenie integrácie tradičnej čínskej medicínskej praxe a teórie o prvky technických najmodernejších postupov západnej medicíny. V tejto syntéze sa nevidí žiadny rozpor, ale práve naopak, zefektívňuje to diagnostiku a efekt liečby.

V teórii akupunktúry sa vychádza z univerzálneho princípu fungovania vesmíru, ktorá sprevádza vývoj samotnej kultúry a filozofie v Číne, ale aj spôsobom chápania fungovania dejov v samotnom organizme. Stretávame sa tu so základnými pojmami ako je qi (čchi), teória yin-yang (jin-jang), teória wuxin (wu-sin).